

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/208/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7511212010
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7511212010.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., so sídlom v Bratislave, Prievozská 6/A, IČO: 35 697 270, proti odporcovi: U. P.D., O.. XX.XX.XXXX, O. V. Č., G. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníkom U.. Š. L., zamestnancom Okresného súdu Košice I, v konaní o zaplatenie 701,73 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo 16.03.2012 č.k. 15C/197/2011-41 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, vo výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ako aj vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Predmetom konania je návrh na zaplatenie sumy 701,73 eur s príslušenstvom.

Okresný súd Košice - okolie (ďalej iba súd prvého stupňa) rozsudkom zo 16.03.2012 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 203,82 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 08.10.2010 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Určil, že zmluvná podmienka dojednaná v Zmluve o pripojení č. A4665938 zo dňa 30.10.2009 v spojitosti s Dodatkom zo dňa 30.10.2009 uvedená v čl. 2 2.5 dodatku, týkajúca sa zmluvnej pokuty vo výške 497,91 eur je neprijateľná. Rozhodol, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Súd prvého stupňa rozsudok odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania vznikol právny vzťah uzavretím Zmluvy o pripojení Č.. R. Y. XX.XX.XXXX, M. P. V. K. F. M. K. Ú. H. F. O. D.. F. K. V. R. Y. M. K. D. P. K. Y. XX.XX.XXXX X. P. R. X. Y. X.N. F. XXX + X., P. M. O. P. D. K. K. F. N. U. Z. P. T. pod podmienkou, že splní všetky svoje záväzky prijaté v dodatku. Súd prvého stupňa posúdil vzťah medzi účastníkmi konania podľa Občianskeho zákonníka ako vzťah spotrebiteľský. Pokiaľ ide o nárok v časti o zaplatenie sumy 203,82 eur, túto sumu tvorili nezaplatené faktúry za služby poskytnuté navrhovateľom, preto súd prvého stupňa v tejto časti návrhu vyhovel. Nesplnením povinnosti zo strany odporcu vznikol navrhovateľovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 497,91 eur podľa čl. 2 bodu 2.5. k dodatku k zmluve. Súd prvého stupňa v zmysle ust. § 545a Občianskeho zákonníka (ďalej iba OZ) ustálil, že uplatnená zmluvná pokuta vo výške 497,91 eur je podľa ustálenej súdnej praxe s prihliadnutím na uplatnenú výšku škody - nedoplatku za poskytnuté služby 203,82 eur neprimerane vysoká a aj v rozpore s dobrými mravmi. Preto zaviazal odporcu na zaplatenie istiny 203,82 eur, a to za poskytnuté služby a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p..

Proti rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, a to proti výroku, ktorým súd prvého stupňa v prevyšujúcej časti návrh zamietol, proti výroku ktorým určil, že zmluvná podmienka uvedená v čl. 2

2.5 dodatku týkajúca sa zmluvnej pokuty vo výške 497,91 eur je neprijateľná a proti výroku o trovách konania.

Navrhovateľ odôvodnil svoje odvolanie dôvodmi podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti tak, že zaviazá odporcu na zaplatenie sumy 497,91 eur s prísľušenstvom a na náhradu trov konania.

Odvolať nepovažuje za správny názor súdu prvého stupňa týkajúci sa uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Povinnosťou súdu prvého stupňa bolo skúmať naplnenie znakov definície neprijateľnej podmienky a to, či nebola dojednaná individuálne a či ňou bola zároveň spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa vzhľadom na všetky okolnosti. Odvolať za podstatnú považuje skutočnosť, že o uzatvorenie dodatku požiadal sám odporca s úmyslom získať za výhodnú cenu mobilný telefón a ďalšie zvýhodnenia v cenách za služby, ktoré navrhovateľ ponúkal. Dojednanie zmluvnej pokuty ako zabezpečovacieho inštitútu zmluvných vzťahov je v súlade s platným právnym poriadkom. Navrhovateľ pri uzavretí dodatku poskytol odporcovi ako účastníkovi telekomunikačnej služby zvýhodnenie spočívajúce v poskytnutí zľavy z hodnoty mobilného telefónu. Navrhovateľ neplnením povinností zo strany odporcu neprišiel iba o sumu, o ktorú poskytol lacnejší mobilný telefón, ale aj o plnenie, ktoré by mu odporca poskytol za predpokladu, že by v zmluvnom vzťahu zotrval po stanovenú dobu. Funkciou dohodnutej zmluvnej pokuty bolo zabezpečenie záväzkového vzťahu, motivácia k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za nesplnenie a reparácia spočívajúca v odstránení škodlivého následku. Predovšetkým predpoklad zotrvania odporcu v záväzkovom vzťahu počas doby viazanosti podmienila možnosť navrhovateľa odpredať odporcovi mobilný telefón za zľavnenú cenu. Zmluvnú pokutu je nutné posudzovať z hľadiska zabezpečovacej, motivačnej, sankčnej a reparačnej funkcie. Odporca má za to, že dojednanie zmluvnej pokuty, ako aj jej výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Súd prvého stupňa sa nezaoberal skutočnosť, že si odporca mohol kúpiť mobilný telefón za riadnu maloobchodnú cenu bez hrozby sankcie za nedodržanie riadneho plnenia svojich povinností. Možnosťou voľby a prispôsobenia zmluvných podmienok jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi osobami stranami, kedy spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Vzhľadom na všetky výhody, ktoré odporca na základe uzatvorenia dodatku k zmluve získal, je výška dohodnutej zmluvnej pokuty primeraná.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Odvolací súd pre úplnosť uvádza, že predmetom odvolacieho prieskumu nebol výrok rozsudku súdu prvého stupňa o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 203,82 eur s 9 % úrokom z omeškania od 08.10.2010 do zaplatenia, ktorý nebol napadnutý odvolaním a preto nadobudol právoplatnosť.

Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa vo vzťahu k zamietajúcej časti návrhu a vo vzťahu k výroku, ktorým bola určená podmienka týkajúca sa zmluvnej pokuty vo výške 497,91 eur za neprijateľnú, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril vo veci odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa sa neriadil týmto ustanovením pri odôvodňovaní rozhodnutia o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a pri rozhodnutí o určení zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Pokiaľ odôvodnenie rozsudku nespĺňa zákonné podmienky, dochádza tu k procesnej vade,

ktorú ustálená súdna prax považuje za taký postup súdu, ktorým je neúspešnému účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Nedostatočné odôvodnenie rozsudku totiž znemožňuje účastníkovi konania, ktorému bola rozhodnutím súdu spôsobená procesná ujma podať riadny opravný prostriedok a posúdiť myšlienkový postup konajúceho súdu vo vzťahu k uplatňovanému nároku.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku odcitoval text ust. § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 a § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, uviedol, aké zmluvné podmienky sa považujú za neprijateľné, ďalej odcitoval ust. § 588 ods. 1, § 544 od. 1, § 545a Občianskeho zákonníka.

Následne rozhodnutie o zamietnutí návrhu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty odôvodnil tým, že navrhovateľovi síce vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, podľa § 545a Občianskeho zákonníka však táto zmluvná pokuta je neprimerane vysoká a je v rozpore s dobrými mravmi, preto žalobu v tejto časti zamietol ako nedôvodnú.

Odvolací súd konštatuje, že takéto odôvodnenie meritórneho rozhodnutia je nezrozumiteľné.

Odôvodnenie rozhodnutia musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu, pričom povinnosťou súdu je zistený skutkový stav podriaďiť pod príslušnú zákonnú normu a v odôvodnení rozsudku vysvetliť, z akých dôvodov podriaďil zistený právny vzťah pod dané zákonné ustanovenie, ako toto ustanovenie interpretoval a ako ho aplikoval na vzťah, ktorý je predmetom konania.

S prihliadnutím na odôvodnenie rozsudku v jeho zamietajúcej časti sa zdá, že súd prvého stupňa aplikoval na právny vzťah medzi účastníkmi konania výlučne ust. § 545a Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Uvedené ustanovenie upravuje tzv. moderačné právo súdu, ktoré je použiteľné za situácie, ak došlo medzi zmluvnými stranami k platnému dojednaniu o zmluvnej pokute, ale zo zisteného stavu konajúci súd vyvodil, že zmluvná pokuta je s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti neprimerane vysoká. Aplikácia tohto ustanovenia predpokladá, že súd aplikujúci toto ustanovenie riadne zistí a posúdi hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, posúdi, aká je výška zmluvnej pokuty a úvahou vychádzajúcou z citovaného ustanovenia môže dôjsť k záveru, že zmluvnú pokutu je potrebné znížiť.

Súd prvého stupňa však v odôvodnení navyše používa aj pojem dobré mravy, pričom pri právnom posúdení uplatňovaného nároku necituje ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Z odôvodnenia rozsudku zároveň nevyplýva, v čom súd prvého stupňa vidí rozpor dojednanej zmluvnej pokuty s dobrými mravmi.

Odvolací súd ďalej konštatuje, že súd prvého stupňa v odôvodnení odcitoval ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy, ale žiadnym spôsobom nevysvetlil, ako tieto ustanovenia na zistený skutkový stav aplikoval.

Odvolací súd uvádza, že vzťah medzi účastníkmi konania je nepochybne právnym vzťahom spotrebiteľským, na ktorý sa uplatňujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ súd prvého stupňa vo výroku rozsudku vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, z akých dôvodov tak urobil, ktorými ustanoveniami hmotného práva sa pritom riadil a v čom neprijateľnosť zmluvnej podmienky vidí.

Rozhodnutie o vyslovení zmluvnej pokute za neprijateľnú je pritom v absolútnom logickom rozpore so záverom súdu prvého stupňa o tom, že na právny vzťah medzi účastníkmi konania aplikoval ust. § 545a Občianskeho zákonníka. Moderačné právo sa totiž týka iba platne dojednanej zmluvnej podmienky. Na druhej strane pokiaľ súd posúdi niektorú zo zmluvných podmienok za neprijateľnú, platí podľa ust. § 53 ods. 5 O.s.p., že takáto neprijateľná podmienka je neplatná.

Vzhľadom na uvedené logické rozpory v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa v časti, ktorá sa týka výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a výroku o určení zmluvnej podmienky za neprijateľnú, odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd tiež zrušil súvisiaci výrok o trovách konania s tým, že v novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o všetkých trovách, vrátane trov odvolacieho konania.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opakovane po riadnom vykonaní dokazovania posúdiť nárok žalobcu uplatnený návrh na začatie konania v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 497,91 eur s príslušenstvom. Bude povinnosťou prihliadnuť na to, že uzavretá zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o dojednanie o zmluvnej pokute, bude jeho úlohou posúdiť, či sa jedná o platné dojednanie, alebo ide o ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). Výlučne v prípade, ak je dojednanie o zmluvnej pokute platné, môže súd prvého stupňa posudzovať primeranosť pokuty podľa § 545a OZ. Súd prvého stupňa následne rozhodne o nároku žalobcu v rozsahu, v ktorom bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a svoje rozhodnutie odôvodní spôsobom uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.